

Frederiksværk, d. 18. november 2016

Dansk Iværksætter Forening

IVÆRKSÆTTER- UNDERSØGELSEN 2016

UNDERSØGELSE OM IVÆRKSÆTTERVILKÅR I DANMARK

DANSK
IVÆRKSÆTTER
FORENING

1. Baggrund for undersøgelsen

Iværksætterundersøgelsen 2016 er gennemført blandt Dansk Iværksætter Forenings medlemmer og interessenter. Undersøgelsen dokumenterer danske iværksætteres syn på iværksætternes vilkår og undersøger, hvilke udfordringer der er de største for danske iværksættere lige nu.

Iværksætterundersøgelsen 2016 er gennemført i perioden fra den 12. september til den 2. november 2016 med 917 respondenter, hvoraf 663 ejer og driver egen virksomhed.

Undersøgelsen behandler blandt andet forhold omkring finansiering og fremskaffelse af kapital. Dertil undersøges, hvordan iværksætterne føler samarbejdet med offentlige myndigheder fungerer, hvordan iværksætterne føler iværksætteri anses i samfundet og om deres forventning til udviklingen i deres virksomheder i det kommende år, herunder jobskabelse.

I et separat spørgsmål blandt respondenter, der ikke har egen virksomhed, svarer 62,3% af de adspurgte, at de overvejer at starte op for første gang. De 25% har haft virksomhed før og overvejer at starte virksomhed igen.

Dele af undersøgelsen sammenligner resultaterne med Iværksætterundersøgelsen 2012, 2013, 2014 og 2015.

Nogle af undersøgelsens besvarelser har ikke det samme antal respondenter. Dette skyldes, at der i undersøgelsen er en forgreningslogik, som gør, at ikke alle spørgsmål er relevante for alle respondenter, som således ikke får stillet alle spørgsmål. Dette sker primært i spørgsmålene omkring kapitalfremskaffelse, hvor respondenterne opdeles mellem at have søgt kapital og ikke søgt kapital, hvortil de, der har søgt kapital, opdeles i, om de har formået at skaffe pågældende kapital eller ej.

2. Indholdsfortegnelse

1. Baggrund for undersøgelsen.....	1
2. Indholdsfortegnelse.....	2
3. Hovedkonklusioner	3
4. Pressemateriale.....	5
5. Iværksætternes største udfordringer.....	6
6. Forventninger til fremtiden.....	8
7. Samarbejde med offentlige myndigheder	10
8. Finansiering.....	11
9. Iværksætterkultur.....	14
10. Iværksætterne starter tidligere.....	15
11. Politisk fokus på iværksætteri	17
12. Dansk Iværksætter Forening mener	19
13. Om respondenterne	20
14. Kontakt.....	24

3. Hovedkonklusioner

3.1. Iværksætternes største udfordring

Hvert år siden undersøgelsen i 2012 har mere end 40% svaret, at skatte- og momsspørgsmål er deres største udfordring. I år må udfordringen vedrørende skatte- og momsspørgsmål tåle at dele sin førerposition med udfordringen om finansiering. Vi mener, at SKATs fejlsøgnings- og straffekultur må til fornyet debat.

»Vi skal passe på, at folks lyst til at drive virksomhed i Danmark ikke går hen og forsvinder. SKAT har forbedret deres rådgivning til iværksættere, men fejlsøgnings- og straffekulturen omkring skattespørgsmål fungerer ikke – man kan ikke forvente vedvarende loyalitet, hvis iværksættere ikke føler sig behandlet ordentligt,«
konstaterer Christian Walther Øyrabø, der efterlyser radikal forandring:
»SKAT har brug for, at der står en minister i spidsen for en radikal forandringsproces.«

Dansk Iværksætter Forening har tidligere haft en god og konstruktiv dialog med skatteministeren, og vi ønsker at etablere en tilsvarende god og konstruktiv dialog med skatteminister Karsten Lauritzen.

3.2. Iværksætterfinansiering fra privates lommer

Set i forhold til bare 2015 er der sket næsten en fordobling af finansiering hentet gennem crowdfunding og crowdlending. Undersøgelsen viser også en 50% forøgelse af finansiering hentet hos Business Angels.

Samtidig er finansiering fortsat en af de allerstørste udfordringer for iværksættere i Danmark. Jannick Nytoft, adm. direktør i DVCA siger om resultaterne af Iværksætterundersøgelsen 2016:

»Undersøgelsen viser endnu en gang, at der er godt gang i Iværksætter-Danmark, når der i den grad efterspørges vækstkapital. Men undersøgelsen understreger også endnu en gang vigtigheden af, at rammevilkårene for investorerne er optimale, hvad enten det er crowdfunding eller investeringer fra Business Angels. Det er forudsætningen for tilstrækkelig finansiering af vækstvirksomhederne.«

3.3. Danske iværksættervirksomheder er positive, men mangler talent

I år angiver hver 5. undersøgelsesdeltager, at én af de største udfordringer er at finde tilstrækkeligt med kvalificeret arbejdskraft. Samtidig har hver 5. undersøgelsesdeltager i år meget positiv forventning til det kommende halvår. Og mere end hver 3. angiver en forventning om at forøge antallet af medarbejdere det kommende halvår. Derfor er det foruroligende, at hver 5. undersøgelsesdeltager i år angiver, at én af deres største udfordringer er netop at finde tilstrækkeligt med kvalificeret arbejdskraft. Sidste år var det blot hver 7. undersøgelsesdeltager.

Tine Thygesen, bestyrelsesmedlem, medstifter af Founders House og StartupVillage udtaler:

»Manglen på kvalificeret arbejdskraft med den rette erfaring, motivation og kompetence er en afgørende udfordring for startups, det er der bred enighed om. Især i forhold til at skalere internationalt er det svært at finde folk, der har prøvet det før og kan tilføje konkret erfaring. Dette er desværre næsten umuligt både på den tekniske og på ledelses- og markedsføringssiden.«rf

3.4. Øget skepsis over for landets politikere

81,20% svarer nej til spørgsmålet om, hvorvidt landets politikere har nok fokus på iværksætteri og på vilkårene for danske iværksættere. Det er en uheldig udvikling af en tendens, der hidtil har peget i den rigtige retning.

I 2014 og 2015 svarede 80% nej til spørgsmålet om, hvorvidt landets politikere har nok fokus på iværksætteri og på vilkårene for danske iværksættere. I år svarer hele 82% nej på spørgsmålet om, hvorvidt landets politikere har nok fokus på iværksætteri. Der er altså en stigende frustration iblandt danske iværksættere i forhold til at føle sig hørt og forstået af Christiansborg.

»Når man færdes i det politiske miljø, oplever man egentlig ganske god politisk velvilje overfor iværksætteri,« fortæller Dansk Iværksætter Forenings næstformand, Jonathan Løw, men han mener, at man godt kan stille spørgsmålet om, hvorvidt der er et reelt politisk fokus på vilkårene for danske iværksættere. Han fortsætter: *»Der er megen opmærksomhed på iværksætteri, men det mærker den menige danske iværksætter ikke noget til. Der er mangel på yderligere konkret handling, som man kan tage og føle på uden for Christiansborg.«*

3.5. Det er blevet mere eftertragtet at være iværksætter

67,5%, svarer, at det er blevet mere prestigefyldt at være iværksætter. Det er rekordhøjt og særdeles glædeligt. Tilbage i 2012 svarede 46% i Iværksætterundersøgelsen, at det er blevet mere prestigefyldt at være iværksætter. Det tal har været støt stigende, og i år mener altså mere end 2 ud af 3 af respondenterne, at det er blevet mere prestigefyldt at være iværksætter.

3.6. Flere unge tager springet

I sidste års undersøgelse så vi en tendens til, at det især var den 'satte' gruppe i alderen 40-49 år, der i størst omfang lod sig bremse i forhold til at kaste sig ud i tilværelsen som iværksætter på grund af eksempelvis udsigten til økonomisk usikkerhed.

I år ses en stigning blandt respondenterne, der er unge iværksættere. I 2015 svarede 24,9% af respondenterne, at de startede egen virksomhed i alderen 21-30 år. I undersøgelsen gennemført her i 2016 lyder det tal på 32%.

I 2014 og 2015 var henholdsvis 33% og 32,7% af respondenterne startet som iværksætter, før de rundede 30 år. I 2016 lyder det tal på hele 43%.

»Det er positivt at se, at flere unge har interesse i at starte egen virksomhed i Danmark, selvom vi i Danmark faktisk slet ikke gør nok for at uddanne næste generation til at tænke og agere som jobskabere fremfor jobtagere. Vi kan som samfund blive endnu bedre til at fostre flere iværksættere i fremtiden,« udtaler Martin Bjerregaard, bestyrelsesmedlem i Dansk Iværksætter Forening.

4. Pressemateriale

Pressemeddelelser omhandlende undersøgelsens hovedpointer er tilgængelige på Dansk Iværksætter Forenings hjemmeside: www.d-i-f.dk.

Iværksætterne ved, hvor pengene er, men rammerne mangler

14. november 2016

Hvordan skal startups kunne ansætte talenter, vi ikke har?

14. november 2016

Iværksætternes største problem vil ikke gå væk

15. november 2016

Iværksættere savner reelt politisk fokus

16. november 2016

5. Iværksætternes største udfordringer

Skatte- og momsspørgsmål er og bliver en stor udfordring

Det er fortsat skatte- og momsspørgsmål, der ligger højt på listen over iværksætternes udfordringer.

I undersøgelsen lød pågældende spørgsmål:

Marker de svarmuligheder, som udgør de største udfordringer, du som iværksætter møder lige nu.

Denne opfordring giver respondenterne mulighed for at afkrydse et valgfrit antal udfordringer, og iværksætterne satte i gennemsnit 2,83 markeringer på de nedenstående otte muligheder.

Herudover var kategorien "Andet" en svarmulighed, hvor 18,39% valgte at angive udfordringer af forskellig karakter, som ikke er indeholdt i de øvrige kategorier nævnt herunder. Heraf kan vi fremhæve store mængder af tid, der går med administration som en af de udfordringer, flere påpeger.

Herunder ses en sammenligning af den procentuelle fordeling på udfordringerne for Iværksætterundersøgelsen 2015 og 2016.

UDFORDRING	2016	2015
Finansiering	42,69%	40,70%
Skatte- og momsspørgsmål	42,36%	41,71%
Socialt sikkerhedsnet	25,94%	28,81%
At finde frem til relevant rådgivning	21,84%	21,11%
Kontakt til offentlige myndigheder	19,87%	20,44%
At finde tilstrækkeligt med kvalificeret arbejdskraft	18,39%	13,57%
Familiens accept af mængden af arbejde	14,78%	16,92%
Administration ved første ansættelse	11,49%	11,89%

Finansiering har ligget i toppen sammen med skatte- og momsspørgsmål de seneste år. Disse to udfordringer deler i år en 1. plads og har de seneste fem år også rangeret suverænt øverst på listen.

Herunder ses udviklingen siden 2012 i, hvor stor en udfordring skatte- og momsspørgsmålet vurderes at være.

UDFORDRING	2016	2015	2014	2013	2012
Skatte- og momsspørgsmål	42,36%	41,71%	41,82%	40,41%	40,36%

Det er bekymrende at se, at der uden undtagelse er sket en lille stigning for hvert år, siden Dansk Iværksætter Forening introducerede den årlige undersøgelse.

Til det konstaterer formand Christian Walther Øyrabø:

»Det er langt fra optimalt, at det er så stor en udfordring at rejse kapital til sit iværksætterprojekt, men det kan der arbejdes på, og pengespørgsmålet vil også altid være påvirket af den dynamik og de konjunkturer, der er i samfundet. Men det kan ikke være rigtigt, at SKAT og moms konstant skal være angivet som så stor en udfordring.«

Finansiering bliver uddybet i punkt 8.

Iværksættere oplever flere større udfordringer

Iværksætterundersøgelsen kortlægger også, om der er forskel på, hvilke udfordringer iværksættere har. Vi ser blandt dette års respondenter ikke nævneværdige forskelle i, hvilke grupper af iværksættere, der er mere tilbøjelige til at påpege bestemte udfordringer.

Dog er det værd at bemærke, at den samlede mængde af udfordringer tilsyneladende er steget. I 2014 markerede respondenterne i gennemsnit 1,95 og i 2015 i gennemsnit 2,01 udfordringer. I år har hver respondent i gennemsnit markeret 2,83 udfordringer. Dette tal er inklusiv svarmuligheden "Andet".

Da spørgsmålet beder respondenterne om at markere "De største udfordringer", som de møder lige nu, indikerer det, at iværksætterne generelt oplever flere større udfordringer. Denne tendens er vi som interesseorganisation for iværksættere i Danmark selvfølgelig opmærksomme på, og vi ser det langt fra som positivt, hvis det ligefrem bliver mere udfordrende at være iværksætter i Danmark.

6. Forventninger til fremtiden

Til spørgsmålet om, hvordan iværksætteren forventer udviklingen i den økonomiske situation for sin virksomhed det kommende halvår, er der en meget større optimisme at se, end der var sidste år.

Herunder er et overblik over udviklingen de seneste fem år i besvarelsen af netop spørgsmålet til forventningerne det kommende halvår.

FORVENTET udvikling	2016	2015	2014	2013	2012
Meget positiv	21,35%	17,67%	18,86%	17,73%	21,07%
Positiv	56,65%	59,80%	61,14%	55,26%	47,14%
Hverken positiv eller negativ	18,56%	19,60%	16,82%	22,06%	26,07%
Negativ	2,46%	1,84%	2,50%	4,33%	4,64%
Meget negativ	0,99%	1,01%	0,68%	0,62%	1,07%

Hele 78% af respondenterne har en positiv eller meget positiv forventning til den økonomiske udvikling for egen virksomhed de næste seks måneder. Det er kun marginalt mere end sidste år og præcis på niveau med 2014, men det er værd at bemærke, at mere end hver 5. respondent for sin virksomhed nu har en meget positiv forventning til den økonomiske udvikling i nær fremtid.

Flere vil gerne ansatte i iværksættervirksomheder

Flere forventer også at ansætte det kommende halvår, hvilket også fremgår af oversigten herunder.

FORVENTET antal	2016	2015	2014	2013	2012
Flere medarbejdere	36,78%	30,15%	34,09%	33,40%	31,79%
Færre medarbejdere	1,48%	0,67%	1,59%	1,24%	1,43%
Uændret antal medarbejdere	61,74%	69,18%	64,32%	65,36%	66,79%

Mere end hver 3. angiver en forventning om at forøge antallet af medarbejdere det kommende halvår. Derfor ser vi samlet set i denne undersøgelse en markant øget forventning til en positiv virksomhedsudvikling blandt iværksættere.

Samtidig er det ikke blevet nemmere at finde de medarbejdere, som så mange iværksættere har en forventning om at tilknytte virksomheden. For hver 5. respondent i årets undersøgelse markerer netop at finde tilstrækkeligt med kvalificeret arbejdskraft som én blandt de største udfordringer man møder som iværksætter nu. Sidste år var det blot hver 7. undersøgelsesdeltager.

»Det er problematisk, at udbuddet af kvalificeret arbejdskraft er for lille. Det er endnu mere problematisk, at det tilsyneladende går den forkerte vej, for vi kan som iværksættere ikke bare sidde og vente på den næste generation af talenter,« pointerer Christian Walther Øyrabø, formand i Dansk Iværksætter Forening.

7. Samarbejde med offentlige myndigheder

Stort set uændret holdning til samarbejdet med det offentlige

Set i et større perspektiv er der generelt små udsving i, hvordan respondenterne vurderer samarbejdet med de offentlige myndigheder.

SAMARBEJDE det offentlige	2016	2015	2014	2013	2012
Meget godt	4,60%	6,20%	5,23%	6,19%	9,29%
Godt	31,86%	29,48%	34,77%	30,52%	34,29%
Jævnt	35,80%	38,36%	40,00%	39,38%	31,07%
Dårligt	10,67%	9,38%	7,27%	7,84%	7,86%
Meget dårligt	5,25%	4,69%	3,41%	5,57%	6,79%
Ikke relevant	11,82%	11,89%	9,32%	10,52%	10,71%

Det er desværre kun få, der finder samarbejdet med de offentlige myndigheder "meget godt", omvendt er det også få, som finder samarbejdet "meget dårligt".

Sammenlignet med sidste år er der lidt færre, der synes samarbejdet er "meget godt", men lidt flere synes, at samarbejdet er "godt". Samlet set viser undersøgelsen, at holdningen til samarbejdet med offentlige myndigheder går yderligere lidt tilbage, i forhold til sidste år.

Det er kun forventeligt, at de fleste iværksættere ser tid brugt på at være i dialog med offentlige myndigheder som tid, der kunne være brugt bedre ved eksempelvis udvikling af sin egen virksomhed.

Respondenter der anslår, at de ugentligt bruger 3 timer eller derunder på administration, bogføring og kontakt til offentlige myndigheder var i 2015 på 68,35%. I dette års undersøgelse lyder det tal på 71,34%. Dog er det overordnet set stadig ikke meget tid, der går hertil, hvorfor undersøgelsen fortsat placerer de offentlige myndigheder i bred forstand på en god middelplacering; og fortsat lægger op til, at det skal være så smidigt og så enkelt som muligt for iværksættere at være i dialog med offentlige myndigheder.

Vi er selvfølgelig ekstra opmærksomme på, om der er yderligere negative udsving i besvarelserne på netop dette område i næste års undersøgelse.

8. Finansiering

Flere iværksættere ser finansiering som en af de største udfordringer

Finansiering er et grundstof for iværksættere med vækstambitioner. Det gælder både i form af en kassekredit til den løbende drift, lån eller fremmedkapital, som kan løfte virksomheden til nye niveauer.

Samtidig er finansiering fortsat en af de allerstørste udfordringer for danske iværksættere. Herunder ses rangeringen af finansiering som udfordring blandt respondenterne siden 2012.

UDFORDRING	2016	2015	2014	2013	2012
Finansiering	42,69%	40,70%	39,77%	43,30%	44,46%

Det er ærgerligt, at andelen af iværksættere, som anser finansiering som en hovedudfordring, er steget fra 40,7% i 2015 til 42,5% i 2016. Det er naturgivent, at finansiering ikke er noget, som giver sig selv for iværksættere, men det er naturligvis en fordel, at så få som muligt ser det som en af de største udfordringer, da manglende finansiering er en af de største hindringer for at vækste og udvikle sin virksomhed.

Christian Walther Øyrabø, formand i Dansk Iværksætterforening:

»Det skal naturligvis ikke ligefrem være nemt at kradse penge ind som iværksætter, men finansieringsmuligheder bør ikke spænde ben for Iværksætter-Danmark, og rammerne er ikke tidssvarende.«

Der er brug for nye tiltag for at få aktiveret især privatpersoner og Business Angels mere i investeringer. Dertil vil det være formålstjenstligt at arbejde med tiltag, der aktiverer private midler, eksempelvis pensionsmidler, når der tales om investeringsmuligheder i netop iværksættervirksomheder.

Stigning i antallet af iværksættere, der har forsøgt at skaffe kapital

Herunder ses en oversigt over, hvor stor en andel af undersøgelsens respondenter der har forsøgt at skaffe kapital de sidste fem år.

Forsøgt at skaffe kapital?	2016	2015	2014	2013	2012
Ja	41,08%	36,05%	36,41%	42,71%	37,41%
Nej	58,92%	63,95%	63,59%	57,29%	62,59%

Herunder ses en oversigt over, hvor stor en andel af undersøgelsens respondenter der er lykkedes med at skaffe den ønskede finansiering.

Lykkedes det?	2016	2015	2014	2013	2012
Ja	47,22%	43,46%	51,81%	47,62%	47,66%
Nej	52,78%	56,54%	48,19%	52,36%	52,34%

I 2015 forsøgte 36,05% af undersøgelsens respondenter at fremskaffe kapital. Det er samme niveau som 2014. I 2016 har 41% af undersøgelsens respondenter forsøgt at skaffe kapital. Samtidig er lidt flere også lykkedes med det. I 2015 lykkedes det for 43,5% at skaffe den nødvendige kapital, og i 2016 er det tal 47,2%.

Det er naturligt at antage en sammenhæng mellem, hvor mange der forsøger at skaffe finansiering, om det lykkes, og hvorvidt flere eller færre respondenter oplever det som en udfordring. Det er derfor værd at bemærke, at der er flere af respondenterne i 2016, der er lykkedes med at skaffe kapital sammenlignet med sidste år, hvor finansiering tilsyneladende ikke var så stor en udfordring som i år.

Flere finansieres gennem crowdfunding og Business Angels

Undersøgelsen viser en 50% forøgelse af finansiering hentet hos Business Angels og næsten en fordobling af crowdfinansiering.

Iværksætterundersøgelsen 2015 bemærkede, at crowdfunding og crowdlending i større grad var blevet en del af finansieringskilderne for iværksætteri. Sidste år var også første år, hvor undersøgelsen inkluderede crowdfinansiering blandt svarmulighederne under kapitalfremskaffelse; og der forventedes en stigning for denne finansieringsform, hvorfor vi har set frem til at se udviklingen til i år.

Herunder ses en sammenligning mellem 2015 og 2016 af, hvor det lykkedes respondenterne at fremskaffe kapital.

Lykkedes med at fremskaffe kapital	2016	2015
I en bank	39,13%	38,71%
I en bank, i samarbejde med Vækstfonden	7,83%	12,90%
Business Angel	26,09%	17,20%
Venture-investor	12,17%	9,68%
Crowdlending	4,35%	3,23%
Crowdfunding	6,96%	3,23%
Anden privat investor	47,83%	51,61%

Herunder ses tilsvarende en sammenligning mellem 2015 og 2016 af, hvor respondenter, der ikke lykkedes med at fremskaffe kapital, har forsøgt sig.

Lykkedes ikke med at fremskaffe kapital	2016	2015
I en bank	66,04%	67,23%
I en bank, i samarbejde med Vækstfonden	16,98%	15,97%
Business Angel	35,85%	23,53%
Venture-investor	22,64%	23,53%
Crowdlending	11,32%	2,52%
Crowdfunding	7,55%	7,56%
Anden privat investor	28,30%	42,86%

I 2015 lykkedes det sammenlagt 6,46% af respondenterne at skaffe kapital gennem crowdlending og crowdfunding. I 2016 lyder det tal på 11,31%, hvilket næsten er en fordobling.

Der er ligeledes tale om en fordobling blandt respondenter, der har forsøgt sig med crowdlending og crowdfunding, men uden det lykkedes at skaffe den nødvendige kapital. I alt 10,08% af respondenterne i 2015 forsøgte sig med crowdfinansiering sammenlignet med 18,87% i 2016. Heri forstås at nogle af de henholdsvis 10,08% og 18,87% muligvis har lykkedes med at rejse noget kapital, men ikke har opnået fuld finansiering. Af de to finansieringsformer er det især crowdlending, der er forsøgt mere i år uden held. Hvorimod den største stigning for dem, der er lykkedes med finansiering ses i kategorien crowdlending.

Frederik Ploug Søgaard, formand i Dansk Crowdfunding Forening, udtaler sig positivt om, at iværksætterne har fået øjnene op for de private midler – og vice versa. Han siger således om resultaterne af Iværksætterundersøgelsen 2016: *»Crowdfunding er iværksætteri på steroider og en brutal blottelse over for de frie markeds kræfter. Det er endnu forholdsvist nyt i Danmark, men det er positivt for os at få bekræftet, at flere og flere danske iværksættere tør, og har haft held med, forskellige typer af crowdfunding. Markedet for crowdfinansiering er i udvikling, og crowdfunding-miljøet vil vokse med selvforstærkende kraft.«*

9. Iværksætterkultur

Højere 'karakter' til det at være iværksætter i Danmark

Hvordan iværksætteri og kulturen omkring iværksætteri opleves er meget subjektivt. Dertil er den genstand for påvirkninger, eksempelvis aldersudviklingen i hvor tidligt man starter iværksætterlivet. Dette aspekt i forhold til Iværksætterundersøgelsen 2016 bliver behandlet i punkt 10.

Igen i år har vi bedt respondenterne forholde sig til følgende:

På en skala fra 1-10, hvor 10 er meget prestigefyldt og 1 er ikke prestigefyldt, bedes du angive, i hvor høj grad, du mener, det er prestigefyldt at være iværksætter i Danmark.

IVÆRKSÆTTERKULTUREN	2016	2015	2014	2013	2012
Niveau på en skala fra 1 til 10	6,44	6,08	6,03	6,13	6,13

Undersøgelsen har frem til i år vist en samlet opfattelse af iværksætterkulturen som værende en ret stabilt 6-tal. I år er denne 'karakter' øget en anelse.

Dertil er opfattelsen af, hvor prestigefyldt det er at være iværksætter blevet forbedret.

HOLDNING til iværksætteri	2016	2015	2014
Væsentligt mere prestigefyldt	13,44%	9,29%	6,76%
Mere prestigefyldt	54,8%	45,96%	44,06%
Uændret	23,64%	35,11%	37,06%
Mindre prestigefyldt	7,48%	8,26%	10,26%
Væsentligt mindre prestigefyldt	1,36%	1,38%	1,86%

Tidligere undersøgelser viste en stabil stigning i den generelt positive holdning til iværksætteri i samfundet. Dertil er det gradvist blevet mere prestigefyldt at være iværksætter.

I år fremgår det, at det siden sidste års undersøgelse er blevet langt mere prestigefyldt at være iværksætter. Helt tilbage i 2012 svarede 41,03% af respondenterne, at det er blevet mere prestigefyldt at være iværksætter. Det tal har været stødt stigende, og i år mener 67,5 %, at det er blevet mere eller væsentligt mere prestigefyldt at være iværksætter.

10. Iværksætterne starter tidligere

Flere helt unge prøver kræfter med at skabe virksomheder

Herunder ses en sammenligning for de seneste tre års undersøgelser med en procentvis fordeling af, hvor gamle respondenterne var, da de startede som selvstændige.

ALDER ved start som selvstændig	2016	2015	2014
Under 20 år	11,08%	7,80%	4,90%
21-25 år	16,38%	11,54%	15,69%
26-30 år	15,60%	13,33%	12,50%
31-40 år	26,83%	27,97%	31,62%
41-50 år	21,84%	26,02%	23,53%
51-60 år	7,33%	10,73%	7,84%
Over 60 år	0,94%	2,60%	3,92%

Antallet af unge danskere, der starter op som selvstændige, har været støt stigende de seneste par år, og især ser vi en forøgelse blandt respondenter, der er startet før de fyldte 20 år.

I 2015 svarede 24,9% af respondenterne, at de startede egen virksomhed i alderen 21 til 30 år. I undersøgelsen gennemført her i 2016 lyder det tal på 32%. I 2014 og 2015 var henholdsvis 33% og 32,7% af respondenterne startet som iværksætter før de rundede 30 år. I 2016 lyder det tal på hele 43%.

Ud over aldersgruppen "under 20 år" isoleret set er mere end fordoblet siden 2014 viser de tre yngste aldersgrupper således hver især en stigning siden 2014, hvorimod aldersgrupperne over 30 år er faldet siden 2014. Det er dog fortsat i 30-årsalderen, der er flest, der vælger iværksættervejen. Siden 2014 er hver 4. respondent startet op i alderen 31-40 år.

Det er glædeligt at se, at flere unge har interesse i at starte deres eget i stedet for at påbegynde deres arbejdsliv i et 'almindeligt' job. Især fordi vi i Danmark kan gøre langt mere for at uddanne næste generation til at tænke og agere mere som jobskabere fremfor jobtagere.

Øget risikovillighed?

I undersøgelsen skal respondenterne også forholde sig til overvejelser forbundet med at starte op. Blandt andet undersøger vi risikovilligheden ved at stille følgende spørgsmål:

Hvis du skal kaste dig ud i livet som iværksætter, kræver det så, at du har en plan B?

Behov for at have en plan B?	2016	2015
Ja	63,80%	70,07%
Nej	36,20%	29,93%

Selvom det stadig er langt over halvdelen, der foretrækker at have en plan B at falde tilbage på er der bare siden undersøgelsen sidste år sket fremskridt, hvad angår risikovillighed.

Dette kan være påvirket af, at en anelse flere respondenter ligeledes ligger i en yngre aldersgruppe i år, da den generelle antagelse er, at der trods alt er en indbyrdes sammenhæng mellem alder og behovet for sikkerhed og stabilitet.

Derfor har vi også kigget nærmere på, om der kunne ses en aldersbetinget forskel i, hvordan respondenterne forholder sig til behovet for at undvære en plan B. Vi kan dog ikke i denne undersøgelse helt konkludere, at jo yngre man er, jo mere tilbøjelig er man til at undvære en plan B. Godt nok ser vi en tendens der peger i den retning, når man kigger på aldersfordelingen blandt respondenternes svarvalg; alligevel er det aldersgruppen 21-25 år, der giver mindst udtryk for behovet for en plan B som en del af overvejelserne forbundet med at blive iværksætter. Denne gruppe af respondenter har i år en svarfordeling på 57,41% ved "ja" og 42,59% ved "nej".

11. Politisk fokus på iværksætteri

Mere og reelt fokus på iværksættere

I årets undersøgelse svarer 81,80% nej til spørgsmålet om, hvorvidt landets politikere har nok fokus på iværksætteri og vilkårene for danske iværksættere. Det er en uheldig udvikling af en tendens, der hidtil har peget i den rigtige retning.

I 2014 og 2015 var det tættere på de 80% af respondenterne, der svarede nej til spørgsmålet om, hvorvidt landets politikere har nok fokus på iværksætteri og vilkårene for danske iværksættere. Vi ser derfor en stigende frustration iblandt respondenterne i forhold til at føle sig hørt og forstået af Christiansborg. Dette er en negativ udvikling, da der i tidligere års undersøgelser er evidens for, at der i forvejen langt fra er tilstrækkeligt politisk fokus på iværksætteri.

Herunder ses en oversigt over, hvordan undersøgelsens respondenter har besvaret spørgsmålet om politisk fokus de sidste fem år.

Har landets politikere nok fokus på iværksætteri og vilkårene for danske iværksættere?

Svarvalg	2016	2015	2014	2013	2012
Ja	18,20%	20,31%	19,58%	16,14%	16,12%
Nej	81,80%	79,69%	80,42%	83,86%	83,88%

Generelt har andelen af respondenter, der mener, at politikerne har tilstrækkeligt fokus på iværksætteri, været stigende de seneste år. Dette er et udtryk for den opfattelse, at politikerne bruger mere energi på iværksætteri; og sidste år var yderligere første gang, der var over 20% af iværksætterne, der mente, at iværksætteri havde tilstrækkeligt politisk fokus.

Som det også blev påpeget i undersøgelsen sidste år, må der forventes en naturlig grænse for, hvor mange iværksættere der realistisk set vil svare ja til det pågældende spørgsmål. For det må forventes, at man altid gerne ser mere politisk fokus på netop områder, der berører én selv. Dog viser årets undersøgelse en tilbagegang af den ellers stigende tilfredshed. Dette ser vi som yderligere problematisk, såfremt det måske endda er et udtryk for en øget skepsis over for politikerne.

Uddybende kommentarer

De respondenter, der svarede nej til ovenstående spørgsmål, blev med følgende spørgsmål opfordret til at uddybe deres svar:

Du har svaret, at politikernes fokus på iværksætteri og vilkårene for danske virksomheder ikke er tilstrækkeligt. Hvad kunne politikerne gøre bedre?

372 af disse respondenter har valgt at uddybe deres svarvalg, hvor der er stor variation i både kommentarlængde og indhold.

Hvilke fokusområder, de fremhæver i deres kommentarer, dækker ligeledes bredt, men generelt peger en relativt stor andel af kommentarerne på finansieringsvilkår såvel som administrationsbyrder, og der efterlyses derfor smidigere og mere gennemskuelige regler foruden lavere skat og enklere skatteregler.

12. Dansk Iværksætter Forening mener

Vi ser stadig gerne en iværksætterfinanslov

Der kan ikke argumenteres for, at iværksætternes vilkår i Danmark er dårlige. Alligevel er der forbedringspotentiale på flere områder. Med årets undersøgelse sendes et tydeligt signal om, at skatte- og momsspørgsmål bliver ved med at være en stor udfordring.

Samtidig er det stadig en udfordring at vokse som iværksætter i Danmark. Både finansierings- og ansættelsesmuligheder er mere hindringer end egentlige muligheder. Dels fordi rammerne for finansiering ikke er tidssvarende og dels fordi det både er administrativt tungt at ansætte, især den første medarbejder, men især også fordi der er talentmangel i Danmark.

Vi har sagt det før, men gentager gerne pointen om, at iværksættere er en essentiel nøgle til at skabe fornyet vækst og nye arbejdspladser i Danmark. De nye og unge iværksættere, som vi nu ser flere og flere af, bliver den næste generation af dygtige iværksættere i Danmark, men rammerne bremser både iværksætterne nu – og i morgen.

Kære SKAT

Vi pointerer gerne med glæde, at SKAT har forbedret deres rådgivning til iværksættere, men der er stadig plads til forbedring. Især fejlsøgnings- og straffekulturen omkring skattespørgsmål fungerer ikke, og det koster iværksættertid, men i værste fald også iværksætterlyst. Vi ønsker os en radikal forandringsproces med en modig skatteminister ved roret.

Ressourcer samt dialog med erhvervslivets interesseorganisationer

Ud over kvalificeret arbejdskraft, som iværksætterne skal bruge en del kræfter på overhovedet at finde, er kapital et afgørende råstof for iværksættere, hvis de skal skabe vækst og nye arbejdspladser. Den enkle og konkrete opfordring til landets politikere er i langt højere grad at rådføre sig med ikke kun Dansk Iværksætter Forening, men i særdeleshed også interesseorganisationer som Dansk Industri, Dansk Erhverv, DVCA og også Dansk Crowdfunding Forening i arbejdet med iværksætternes rammevilkår.

13. Om respondenterne

EJERFORM	2016	2015	2014
Enkeltmandsvirksomhed	38,96%	48,41%	52,51%
I/S	3,99%	3,66%	3,97%
IVS	16,87%	11,78%	6,69%
Aps	33,28%	31,21%	31,17%
A/S	4,45%	3,03%	2,51%
S.M.B.A.	0,46%	0,00%	1,05%
Andet	1,99%	1,91%	2,09%

GEOGRAFISK PLACERING	2016	2015	2014
Region Nordjylland	5,61%	14,75%	10,56%
Region Midtjylland	20,40%	18,31%	18,97%
Region Syddanmark	14,33%	13,61%	20,91%
Region Sjælland	12,15%	12,32%	10,34%
Region Hovedstaden	47,51%	41,00%	39,22%

IVÆRKSÆTTER i antal år	2016	2015	2014
Nystartet	17,60%	25,12%	23,92%
1 til 2 år	27,26%	23,82%	24,57%
3 til 5 år	19,16%	19,61%	22,20%
6 til 8 år	8,10%	8,75%	9,05%
8 år eller flere	27,88%	22,69%	20,26%

ALDER ved start som selvstændig	2016	2015	2014
Under 20 år	11,08%	7,80%	4,90%
21-25 år	16,38%	11,54%	15,69%
26-30 år	15,60%	13,33%	12,50%
31-40 år	26,83%	27,97%	31,62%
41-50 år	21,84%	26,02%	23,53%
51-60 år	7,33%	10,73%	7,84%
Over 60 år	0,94%	2,60%	3,92%

KØN	2016	2015	2014
Mand	66,67%	64,38%	65,35%
Kvinde	33,33%	35,62%	34,65%

ANTAL ANSATTE i virksomheden	2016	2015	2014
0	51,40%	56,40%	57,54%
1	16,98%	18,48%	15,95%
2	8,10%	9,08%	7,76%
3	5,76%	4,05%	4,53%
4 til 8	9,97%	7,46%	8,84%
9 til 15	3,43%	2,11%	2,16%
16 til 25	2,02%	0,81%	1,94%
26 til 49	1,56%	0,97%	0,43%
50 til 99	0,16%	0,49%	0,22%
100 eller flere	0,62%	0,16%	0,65%

BRANCHE	2016	2015	2014
Konsulent og rådgivning	24,77%	24,96%	26,29%
IT/IKT	14,80%	14,26%	14,01%
Handel	11,84%	10,53%	9,70%
Marketing	5,45%	3,40%	6,25%
Service	6,54%	5,35%	6,03%
Design	7,63%	8,10%	5,60%
Industri og fremstilling	3,89%	4,38%	5,17%
Bygge og anlæg	1,56%	1,94%	3,45%
Mediebranchen	3,43%	4,70%	3,23%
Revision, bogføring	2,80%	3,57%	3,02%
Energi og forsyning	0,16%	0,81%	1,51%
Transport	1,09%	0,81%	0,86%
Finans	1,87%	0,81%	0,22%
Andet	14,17%	16,37%	14,66%

UDDANNELSESTRIN	2016	2015	2014
Folkeskole	4,40%	4,74%	3,95%
Gymnasial uddannelse	12,11%	6,86%	5,92%
Erhvervsuddannelse	24,84%	25,49%	22,81%
Bachelor	22,48%	21,57%	26,54%
Kandidat	27,20%	29,74%	29,39%
Ph.d.	2,04%	1,80%	2,19%
Andet	6,92%	9,80%	9,21%

OMSÆTNING seneste kvartal, kr.	2016	2015	2014
0-100.000	45,18%	45,23%	46,78%
100.000-250.000	15,06%	16,96%	17,18%
250.000-500.000	12,26%	13,60%	14,08%
500.000-1.000.000	6,65%	4,77%	7,40%
1.000.000-2.500.000	5,43%	5,65%	3,10%
2.500.000-5.000.000	3,15%	2,30%	2,63%
Mere end 5.000.000	2,80%	1,77%	1,67%
Ved ikke / ønsker ikke at svare	9,46%	9,72%	7,16%

14. Kontakt

Dansk Iværksætter Forening
Undalsvej 6
3300 Frederiksværk
CVR: 10172942

Udtalelser til Iværksætterundersøgelsen

Christian Walther Øyrabø, formand for Dansk Iværksætter Forening, kan kontaktes på 40 74 70 93 for yderligere kommentarer til årets undersøgelse. Han kan også kontaktes på e-mail: cwo@d-i-f.dk.

Jonathan Løw, næstformand for Dansk Iværksætter Forening, kan kontaktes på 28 78 54 50 for yderligere kommentarer til årets undersøgelse. Han kan også kontaktes på e-mail: jonathan@listenlouder.dk.

Presse billeder

Der kan downloades presse billeder i høj opløsning af Christian Walther Øyrabø på foreningens hjemmeside: www.d-i-f.dk.

Artikler og relevante cases

Dansk Iværksætter Forening hjælper gerne med at finde og videreformidle kontakt til relevante iværksætter-cases.

Kontakt Karina Hartmann på 31 51 33 36 eller e-mail: karina@d-i-f.dk.

Spørgsmål omkring undersøgelsen

Er der spørgsmål til undersøgelsens resultater og talmateriale, eller ønskes yderligere sammenhænge mellem data eller respondenters uddybede kommentarer i undersøgelsen belyst, kan Karina Hartmann ligeledes kontaktes.